

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ

П. Шевченко

Кривий Ріг, Державний педагогічний інститут

Зацікавленість дослідників проблем вищої школи модульним навчанням як новою інтенсивною дидактичною системою, що на Заході визнана ефективною технологією підготовки майбутніх спеціалістів (використовується понад 35 років) має свої підстави: дозволяє студентам глибше засвоювати спеціальні знання та вміння; формує важливі для майбутнього спеціаліста (і для майбутнього власного життя людини) якості: цілеспрямованість, самостійність, відповідальність, бережливе ставлення до свого робочого часу і часу співпрацівників і інше; розвиває потребу у самовдосконаленні; виховує віру в свої можливості та почуття впевненості в успіхові майбутньої праці; формує вміння діяти як в стандартних, так і в експериментальних умовах професійної діяльності тощо. У сучасних державних документах про освіту декларовано істотні для подальшого розвитку вищої освіти положення: орієнтація на кращі світові зразки в освіті, нові інтенсивні технології навчання, диференціація та інтеграція змісту освіти, впровадження сучасних управлінських технологій в освіту. Проте саме проголошення цих положень не розв'язує автоматично проблеми впровадження інтенсивних технологій в навчально-виховний процес у ВНЗ. Серйозна увага до відродження національної культури засобами освіти та пріоритетне ставлення до загальнолюдських цінностей не знижує вимог до якості підготовки спеціаліста-фахівця.

Водночас з тим, вивчення та узагальнення досвіду модульного навчання дозволяє "побачити" деякі труднощі щодо впровадження його в практику:

1. Можна передбачити, що має бути проведена досить складна й тривала робота, пов'язана з розробкою уніфікованих навчальних одиниць (модулів) з різних предметів. Оперативно це неможливо здійснити без координації діяльності викладачів вузів з однакових навчальних курсів у масштабах всієї України.

2. Одночасно потрібно починати розробку резервної множини модулів. Мається на увазі, що кожний модуль мусить мати за

змістом резервні модулі, які розкривають той же навчальний матеріал, але мають різну глибину і обсяг змістової інформації.

Наявність резервної множини модулів дозволить: 1) успішно впроваджувати диференційований підхід до навчання студентів; 2) успішно впроваджувати рейтингову оцінку знань і умінь майбутніх спеціалістів (п'ятибальна оцінка досить давно визнана недосконалою); 3) передбачити розробку інтегративних модулів також у варіативній множині і використовувати їх у навчально-виховному процесі на засадах вільного вибору студентами певного рівня складності модуля.

Проте все це потребує офіційного переходу до рейтингової оцінки або дозволу використовувати варіативні діагностики якості знань та умінь студентів.

Необхідно зауважити також, що впровадження рейтингової оцінки в систему перевірки рівня підготовки майбутніх спеціалістів дасть змогу набагато досконаліше визначити кваліфікаційні рівні спеціалістів за допомогою сумарних рейтингових балів, які здобув студент за весь період навчання. Останнє може стати потужним стимулом формування позитивного ставлення студентів до якості самостійної організації своєї пізнавальної діяльності (особливо за умови розуміння студентами безпосередньої залежності майбутньої заробітної плати від здобутого ним кваліфікаційного рівня фахівця).

3. Впровадження модульного навчання в процес підготовки вчителя (чи іншого спеціаліста) визначає об'єктивну необхідність докорінного перегляду планово-програмної документації. Йдеться не тільки про необхідність блоково-модульного підходу до розробки навчальних планів і програм, але й упорядкування досить складного сьогодні змісту освіти і навчання у вищих навчальних закладах.

Потреба України в широких інтелектуальних потенціях спеціалістів високої кваліфікації (учителі не є винятком) та обмежений час вивчення різних курсів потребують пошуку значно ефективніших технологій навчання, і саме тому потрібно не боятися перелічених труднощів, а шукати шляхи їх успішного подолання.